

Norrøn Heima- virkisframsýning í Norðurlandahúsinum

Føroyar hava í mong ár av og á verið umboðaðar á Norrønnum Heimavirkistingum.

Norrøn Heimavirkisting eru 3. hvørt ár og Norðurlond skiftast um at vera vertur.

Føroyskt Heimavirki hevur umboðað Føroyar á hesum tingum og hevur síðani XVII Norrøna Heimavirkistingið i Tromsø í 1980 havt egnan bás við føroysku framsýningarlutunum. Í 1983 var heimavirkistingið við framsýning hildið á Nyborg Strand og í 1986 í Kuopio í Finnlandi.

Í 1983 var á stjórnarfundum á Nyborg Strand viðtikið at hava næsta stjórnarfundin í Føroyum. Hesin fundur varð hildin í døgnum 3. — 6. september 1984. Tveir nevndarlimir komu úr Finnlandi, 2 úr Svøríki, 1 úr Noregi, 1 úr Íslandi og úr Danmark mettu 7 fólk.

Á fundinum á Nyborg Strand var viðtikið at hava summarlegur fyrri heimavirkisfólk, fyrri á henda hátt at styrkja norrønt samarbeiði. Svøríki beyð sær at verða

vertur á fyrstu summarleguni, sum varð hildin á sumri 1984. Danmark beyð sær at verða vertur á sumri 1985 og Noreg á sumri 1986. Á sumri 1987 fer Finnland at verða vertur. Ætlanin er at hava hesa summarlegu í døgnum 27. — 31. juli 1987 á Vihitis heimavirkiskúla nærindis Helsingfors.

Hesar summarlegur hava verið lýstar í bløðunum. Á summarleguni á Kerteminde í Danmark vóru fleiri føroyingar og á summarleguni seinasta summar í Noregi vóru 2 føroyingar. Summarlegan í Finnlandi fer seinni at verða lýst í bløðunum.

Á stjórnarfundinum í Føroyum varð viðtikið, at framsýningin í Finnlandi átti at verða lögð soleiðis til rættis, at hon aftaná kundi verða nýtt sum ein ferðaframsýning, fyrri eisini á henda hátt at kunna fólk um heimavirkisræðið i Norðurlondum. Alagt varð hvørjum landi sær varð koma við uppskoti til eina kistu, sum skuldi vera 140x70x72 cm og sum skuldi verða smiðað

soleiðis, at tá ið hon varð latin upp, so skuldi framsýningin hanga uppi í kistuni. Hetta fyrri at lætta um arbeiðið hjá móttøkulandinum, tá ið framsýningin kom fram.

Heimavirkisting og framsýning var í Kuopio í Finnlandi frá 1. — 5. juli 1986. Síðani hevur framsýningin verið á ymskum plássum í Finnlandi, haðani hon varð send til Svøríki. Svøríki sendi hana til Danmarkar, sum nú hevur sent hana til Føroya.

Framsýningin verður í Norðurlandahúsinum seinnu helvt av januar mánað. — Lýst verður í bløðum og útvarpi, nær opið verður. Úr Føroyum verður framsýningin send til Noregs, har hon skal verða á ymskum plássum frá seinnu helvt av februar til miðjuna av mai mánað. Tá verður hon send til Íslands, sum aftaná miðjan april skal senda hana aftur til hvørt landið sær.

Henda litla frásøgn fyrri at fólk skal fáa eina hilling á, hvat tað er fyrri framsýning, sum verður í Norðurlandahúsinum, sigur Føroyskt Heima- virki í tíðindaskrivi.

Virkað — bregdað og tólvttáttaband

Orðatakið sigur, at neyðin lærir nakna kvinnu at spinna. Spunatráður verður brúktur bæði til at binda og til at veva við til klæðir.

Í fyrstani vóru klæðir bert tilvirkað fyrri at verma, men sum tíðin leið, og umstøður gjørdust betri, fóru fólk eisini at hugsa um sniðið á klæðunum. Ti varð neyðugt at skera klæðini til. Fyri at styrkja um seymin og til at prýða um klæðini vórðu bregdað bond nýtt.

Um tað var av neyð, at kvinnur lærdu at virka og at bregda, er óvist. Men bondini, sum her verða vist, eru bert gjørd við fingrunum. Her eru ongi amboð nýtt. Kanska var tað av neyð, og tó?

Øllum kunnugt, so var fyrr í tíðini trot á viði í Føroyum. Fólk hjálptu sær við tí, sum tey høvdu. Dømi um, at so var, er gamli føroyski vevurin »kliggjavevurin«, har vevskeiðin er gjørd úr hvalbeini og ikki úr viði.

Fyri at virka, bregda og tólvta tørvaðust ongi amboð. Virkað bond og tólvta bond verða nýtt til ívist brúk, meðan bregdað bond altið verða brúkt til pynt- ella slitbond.

Hosubond verða virkað. Men hosubond verða eisini vovin á vevi. Hosubond kunnu eisini eftir fornum arbeiðslag verða vovin uttan vev. Tá liggur renningin millum munnin og stórutá.

Tólvttáttabandið. — Sum navnið sigur, so eru 12 tættar í hesum bandi. Tólvttáttaband verður brúkt sum slíðraband.

Grindaknivur hongur í tólvttáttabandi. Ti er hann so lættur at binda uppá seg, tá ið grindaboð eru. Men tólvttáttabandið verður nú eisini brúkt sum pynt ella sum belti.

Elsti bindingarháttur er at binda runt. Tað sæst av gomlum biletum. Vanligt var í Føroyum, at tvær bundu bul saman. Hesin arbeiðsháttur verður allahelst nýttur onkustaðni í Føroyum enn.

Bregdað bond verða nýtt bæði til bundin og til vovin plegg. Knappatroyggja verður kantað við bregdaðum bandi, bæði fyrri at styrkja um og eisini til pynt. Upp undir skjúrtufald á føroyskum skjúrti verður skóðukur settur, og um kantan á faldinum verður bregdað

band sett fyrri at verja móti sliti.

Alt, sum er á føroysku framsýningini, er virkað úr føroyskari ull, sum einaferð var Føroya gull.

Hosubondini eru virkað til tað, sum tey verða nýtt til. Men eisini ber væl til at virka eitt nú belti ella slips.

Slíðraknivurin hongur í tólvttáttabandi.

Knappatroyggjan, stimatroyggjan og skjúrtið eru kantað við bregdaðum bandi.

Kjólin er seymaður úr handvovnum toy, og hann er kantaður við bregdaðum bandi. Beltið og slipsið til kjólan er virkað úr ullintum trád.

Føroyskt Heima-
virkir
Gunnvor Barentsen
nevndarlimur

